

Visoke težnje i stepen sabikuna – onih koji su druge pretekli u dobru

Hatib: Fejsal ibn Džemil el-Gazavi

8. rebius-sani 1438. po Hidžri/6. januar 2017.

Svaka hvala i zahvala pripada Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, Njemu se utječemo od zla naših duša i naših nevaljalih djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, neka su na njega, njegovu časnu porodicu, njegove ashabe i sve one koji ih slijede u dobročinstvu, Allahov mir, spas i blagoslov.

“O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!”
(Ali Imran, 102)

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas od jednog čovjeka stvara, a od njega je i drugu njegovu stvorio, i od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. I Allaha se bojte – s imenom Čijim jedni druge molite – i rodbinske veze ne kidajte, jer Allah, zaista, stalno nad vama bdi.” (En-Nisa, 1)

“O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70, 71)

U lijepе osobine, pohvalna svojstva i moralne vrline spadaju: visoke težnje. Ljudi vrijede onoliko kolike su njihove težnje i koliko su im časne namjere.

Pametan i pronicljiv vjernik teži onome što će mu koristiti, i u čemu je njegov napredak i dobro, i trudi se da postigne najveće deredže u dobru i dobročinstvu, i da pronade najkraći put do Allahovog zadovoljstva. Ko ne bude težio savršenstvu, ostat

će u nizinama, a ko ne bude imao visoke ciljeve, njegova će djela biti skromna i neznatna.

Taberani u “El-Mu’džemul-kebiru” bilježi od Husejna ibn Alija, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Zaista Uzvišeni Allah voli velike, vrijedne i časne stvari, a prezire ‘sefasifeha’.” Riječ “sefasif” u ovom hadisu znači: prezrene, niske i ništavne stvari, ambicije, koje ukazuju na čovjekovu bijednost, jadnost i pomanjkanje ljudskog dostojanstva i časti.

Uzvišeni Allah u Svojoj časnoj Knjizi obavijestio nas je o blagoslovljenoj, vjerničkoj, skupini, prosvijetljenih duša, visokih težnji i čvrstih i odlučnih namjera. Time što se ova odabrana skupina spominje i hvali u Kur’anu ukazuje se na njenu posebnost i vrijednost. Uzvišeni kaže: “i oni prvi – uvijek prvi! Oni će Allahu bliski biti” (El-Vakia, 10–11).

Neki komentatori Kur’ana smatraju da je ponavljanje riječi “es-sabikun”, dva puta u ovim ajetima, u funkciji naglašavanja – tefhim i ukazivanja počasti – ta’zim. Neki su učenjaci u komentaru ovog ajeta: “i oni prvi – uvijek prvi!” rekli da se odnosi na vjernike koji su činili posebna djela.

Osman ibn Ebu Sevda rekao je da su “oni prvi” oni koji prvi idu u džamiju na namaz u džematu.

Ibn Sirin je rekao da su to “oni koji su se, u namazu, okretali prema dvije kible”, tj. prema Bejtul-makdisu i Bejtullahu.

Ka’b, radijallahu anhu, rekao je: “To su oni koji puno uče Kur’an.”

U svakom slučaju, ajet ima općenito i sveobuhvatno značenje. Es-sabikun su oni kojima je u ezelu – praiskonu zapisana sreća, i čija su djela na ovom svijetu bila u znaku “sebka” – požurivanja sa tevbom, pokajanjem, dobrim djelima i ostavljanjem grijeha. Oni su se natjecali u dobru, kao što kaže Uzvišeni: “...zato se natječite ko će više dobra učiniti” (El-Maide, 48); “i nastojte (požurite) zaslužiti oprost Gospodara svoga i Džennet prostran kao nebesa i Zemlja, pripremljen za one koji se Allaha

boje” (Alu Imran, 133); “Nadmećite se da u Gospodara svoga zaslužite oprost i Džennet, prostran koliko su nebo i Zemlja prostrani” (El-Hadid, 21).

Ko se bude natjecao i pretekao druge u dobru na ovom svijetu, on će ih na onom svijetu preteći u Allahovoj počasti. Rekao je Uzvišeni: “Oni hitaju da čine dobra djela, i radi njih druge pretiču.” (El-Mu’minun, 61)

Oni koji će na Sudnjem danu prvi postići Allahovo zadovoljstvo i ući u Džennet jesu oni koji su na ovom svijetu pretekli druge u činjenju dobrih djela i pokornosti Uzvišenom Allahu. Koliko ih budu pretekli na ovom, toliko će ih preteći na budućem svijetu, jer je nagrada srazmjerna vrsti učinjenog djela.

Es-sabikun su oni koji su ispunili zavjet dat Allahu, strpjeli se u iskušenjima, ustrajali u vjeri i pozivanju ljudi u istinu i dobro. Es-sabikun su oni koji su postigli stepen ihsana – dobročinstva, spomenutog u hadisu: “Ihsan je da obožavaš Allaha kao da Ga vidiš, jer ako ti Njega ne vidiš, On tebe vidi.”

Es-sabikun su oni koji su iskreno obožavali Allaha i u čijim djelima nije bilo primjesa širka, višeboštva; i koji su izvršavali svoje vjerske dužnosti i obaveze, a uz njih, činili dobrovoljna i preporučena djela, i koji su, nafilema – dobrovoljnim djelima nastojali postići Allahovo zadovoljstvo; i koji su ostavljali i klonili se svega što je haram – zabranjeno, ali i svega što je pokuđeno – mekruh, pa čak i pretjerivanja u korištenju dozvoljenih – mubah stvari, iz straha da ne upadnu u zabranjena i pokuđena djela.

Cijenjena braćo vjernici, ono što možemo primijetiti u ovim ajetima jeste da Allah nije precizirao u čemu su to oni prvi i u čemu su druge pretekli, što neki učenjaci tumače kao intenciju da se svojstvo sabikun – prvi izdigne na stepen “lekaba” – njihove titule, imena po kojem se prepoznaju, a moglo bi se razumjeti i kao opći izraz, tj. da je njihov “sebk – preticanje” općeg karaktera, i da su oni pretekli druge na svim poljima na kojima se natječu i nadmeću čiste i prosvijetljene duše, kao što se na to ukazuje u riječima Uzvišenog: “...i neka se za to natječu oni koji se hoće natjecati!” (El-Mutaffifun, 26)

Riječi Uzvišenog: "Oni će Allahu bliski biti, u džennetskim baščama naslada" (El-Vakia, 10–11), odnose se na one koji su postigli najveće deredže i koji su sretni. "Allahu bliski" jesu oni koje je Allah odabrao da budu ispred drugih, i da ih On nije približio Sebi, ne bi bili "sabikun".

Es-Sabikun će biti u najvišem dijelu Dženneta, a najviši dio Dženneta je najbliži Milostivom, jer se iznad Firdevsa, najvišeg stepena u Džennetu, nalazi Arš – Allahovo Prijestolje.

U riječima: "Oni će Allahu bliski biti" prvo se ukazuje na njihov stepen, pa tek onda na njihovo džennetsko boravište. Allahova blizina istovremeno je i nagrada koju će dobiti, i ta nagrada vrednija je od svih ostalih počasti koje će im biti ukazane. Molim Allaha, džellešanuhu, da podari da i mi budemo Njemu bliski, da nam ukaže Svoju počast i podari nam, od Svojih dženneta, onaj najviši – Firdevs.

Riječi: "... u džennetskim baščama naslada" znače da će im biti podaren potpuni i apsolutni užitek, koji ništa ne može pomutiti ni umanjiti. Kao što je spomenuo nagradu "onih prvih i Allahu bliskih" na početku sure El-Vakia, Allah, džellešanuhu, o njihovoj nagradi govori i na kraju ove sure: "I ako bude jedan od onih koji su Allahu bliski – udobnost i opskrba lijepa i džennetske blagodati njemu!" (El-Vakia, 88–89).

"Onih prvih" bit će više u prvim generacijama, a manje u zadnjim generacijama islamskog ummeta. Uzvišeni kaže: "Bit će ih mnogo od naroda drevnih, a malo od kasnijih" (El-Vakia, 13–14).

Ova činjenica, da će među "Allahu bliskima" biti više onih drevnih, a manje onih kasnijih, ukazuje na vrijednost i dobrotu prvih generacija muslimana.

Cijenjena braćo vjernici! Ako neko pita o mogućnosti postizanja stepena "Allahu bliskih" i putu koji njima vodi, reći ćemo mu da je to moguće za onoga koga Allah, džellešanuhu, uputi da čini djela koja su oni činili i onoga ko bude slijedio njihov put u vjerovanju, riječima i djelima, i ko se bude okitio njihovim svojstvima.

Allah, džellešanuhu, ukazao je na vrijednost “es-sabikuna” i onih koji su ih slijedili u vjerovanju i pokornosti Njemu, riječima: “Allah je zadovoljan prvim muslimanima, muhadžirima i ensarijama i svima onima koji ih slijede dobra djela čineći, a i oni su zadovoljni Njime; za njih je On pripremio džennetske bašče kroz koje rijeke teku, i oni će vječno i zauvijek u njima boraviti. To je veliki uspjeh” (Et-Tevba, 100).

U ovom ajetu jasno je naglašeno da je onima koji budu slijedili “es-sabikune”, prve muslimane, muhadžire i ensarije, Allah obećao Svoje zadovoljstvo i vječni boravak u Džennetu i veliki uspjeh.

U drugim kur’anskim ajetima, Allah, džellešanuhu, pojasnio je da su oni koji slijede “es-sabikune” u dobročinstvu, saučesnici u dobru koje oni čine. Na to se ukazuje u ajetima: “...i drugima koji im se još nisu priključili – On je Silni i Mudri” (El-Džumua, 3); “Oni koji poslije njih dolaze – govore: ‘Gospodaru naš, oprosti nama i braći našoj koja su nas u vjeri pretekla...’” (El-Hašr, 10); “A oni koji kasnije vjernici postanu pa se iseše i u borbi zajedno s vama učestvuju – i oni su vaši.” (El-Enfal, 75)

Na to upućuju i hadisi Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, a posebno se izdvajaju dva hadisa koja je zabilježio Muslim u svom *Sabihu* od Ebu Hurejre, radijallahu anhu.

U prvom hadisu, navodi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Volio bih da možemo vidjeti našu braću.” “A zar mi nismo tvoja braća, Allahov Poslaniče?”, upitaše prisutni, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče “Vi ste moji ashabi, a naša braća su oni koji će doći poslije...”

U drugom hadisu, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Među onima iz mog ummeta koji će me najviše voljeti jesu ljudi koji će doći poslije mene, a koji bi dali sve, i porodicu i imetak, samo da me vide.”

Pogledaj kolika je Poslanikova, sallallahu alejhi ve sellem, ljubav prema njegovom ummetu, i kolika je bila njegova želja da, samo na tren, vidi svoje sljedbenike koji će

doći poslije njega, i koji će ga iskreno voljeti, i svoju ljubav potvrditi slijedenjem njegovog sunneta i upute, i ustrajnošću u vjeri.

Uistinu je uspjeh veliki raditi djela odabranih Allahovih robova, koje je On opisao riječima: “...oni hitaju da čine dobra djela, i radi njih druge pretiču” (El-Mu’minun, 61), ukazujući na to da oni čine bogougodna djela i ibadete, kako bi postigli najveće deredže u Džennetu.

Zato, pohitaj ka onome što će ti koristiti i natjeći se s drugima u osvajanju visina!

Vuhejb ibn Verd rekao je: “Ako možeš da te niko ne pretekne u pokornosti Allahu, džellešanuhu, onda to i učini.”

Hasan el-Basri rekao je: “Ko se bude natjecao s tobom u vjeri (činjenju dobrih djela), natjeći se s njim, a ko se bude natjecao s tobom u dunjaluku, baci mu ga u lice.”

Žalosno je to što mnogima životi prolaze i nestaju u poniženju, nemoći i lijenosti.

Ima ljudi koji su put uspjeha prihvatili i ka najuzvišenijim ciljevima polahko ali sigurno koračaju.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obradovao je one koji čine dobra djela rekavši: “U svakoj generaciji mog ummeta bit će sabikuna – onih koji će biti ispred drugih u dobru.” (Ebu Nuajm, “El-Hil’ja, od Ibn Omera. Hadis je dobar.)

Ovaj hadis ukazuje na to da će u ummetu Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, u svakoj generaciji, biti jedna skupina sabikuna – ljudi visokih težnji, i da će u svakoj generaciji Allah, džellešanuhu, vratiti čvrsto uvjerenje u srca pripadnika islamskog ummeta, i podariti da među njima bude onih koji će se natjecati u dobru i koji će biti ispred drugih, strpljivo podnoseći iskušenja koja ih zadese, a drugi ljudi će se ugledati na njih. Tako će islamski ummet, u svakoj generaciji, imati šehide, iskrene i dobre ljude.

Ovo je podsticaj čovjeku da na svom putu ka Allahu, džellešanuhu, poveća ambicije, da teži visinama, traži ono najbolje i ulaže trud na tom putu, a da, s druge strane, ne bude zadovoljan onim što je manje vrijedno i da se ne predaje slabosti i poniženju.

Rekao je Ibn Kajjim: “Znaj da čovjek na svom putu ka Allahu, džellešanuhu, postiže i osvaja stepene, srcem i ambicijama, a ne tijelom.”

Bogobožnost je, u suštini, čestitost srca, a ne čestitost tijela. Uzvišeni kaže: “Eto toliko! Pa ko poštiva Allahove propise – znak je čestita srca.” (El-Hadždž, 32)

Pametan je onaj ko, s čvrstom odlučnošću, ispravnom i iskrenom namjerom, visokim težnjama i malo truda, pređe višestruko veću razdaljinu puta ka Allahu od onoga koji putuje bez svega toga, pri tome ulažući veliki napor i putujući teško i dugo. Odlučnost i ljubav odagnaju teškoću i olakšavaju put i napredovanje.

Stepen sabikuna postiže se visokim težnjama, iskrenom željom i odlučnošću. Osoba sa visokim težnjama, i kad miruje, ispred je onih koji puno rade a imaju niske ambicije.

Ljudi sa visokim težnjama žrtvuju ono najvrednije na putu ostvarenja svojih težnji, jer znaju da su plemenite stvari povezane s iskušenjima, i da se koristi, dobra, užici i dragocjenosti ne mogu postići bez teškoće, da se do njih ne može doći osim preko mosta satkanog od umora i zalaganja.

Vjernici tragaju za najvećim stepenima, i za onim najboljim u Džennetu, a to je El-Firdevsul-a’la – veličanstveni Firdevs”.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naučio nas je da kad u svojim dovama od Allaha budemo tražili Džennet, tražimo Firdevs.” Ovo je dokaz da je Firdevs najviši nivo Dženneta.

Cijenjena braćo vjernici! Onaj koji ide putem sabikuna je Božiji rob, ponosan i rijedak, svjestan da u ovome ummetu neće nestati dobra. On slijedi Poslanikov put, čvrsto se drži vjere, njegovo srce vezano je za onaj svijet; ne živi za sebe niti za svoje

"KOLIKO GOD ZNAČAJNA ULOGA HATIBA BILA ZA USPJEH NJEGOVE HUTBE,
NIŠTA MANJE NE ZAOSTAJE NI ODABIR TEME, ODNOSNO MATERIJE
KOJU TOKOM HUTBE ELABORIRA." (PREPOROD)

HUTBE

prohtjeve i želje, nego živi za svoju vjeru i svoj ummet; čini ono što može; ne gubi nadu zbog iskušenja i nedaća koje su zadesili njegov ummet; ustrajan je, čvrst, optimističan, uvjeren da će Allah pomoći i učvrstiti Svoju vjeru i da konačna pobjeda i kraj pripadaju Allahovim odabranim robovima.

Donosite salavate i selame na odabranog Vjerovjesnika i najboljeg Poslanika, to vam je naredba vašeg Gospodara, Koji je objavio plemenite riječi: "Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

